

25 ספטמבר 2024
כ"ב אלול תשפ"ד

פרוטוקול ישיבת הנהלה-מליאה (מאוחדת) מיום 23.9.2024

רשות ניקוז ונחלים כינרת

הישיבה התקיימה ביום שני, 23.9.2024, בשעה 12:00 במלון נוף גנוסר.

משתתפים ה"ה:

מוטי דותן -	יו"ר רשות ניקוז ונחלים כינרת
גרשון שרון -	נציג מוא"ז גליל עליון
עופר ברנע -	נציג מוא"ז גליל עליון
אשר דעדוש -	נציג מוא"ז מרום הגליל
רון יצחקי -	נציג המועצה האזורית עמק הירדן
רחלי חרמוני רוימשר -	נציגת המועצה האזורית עמק הירדן
אורי קלנר -	ראש המועצה האזורית גולן
עידן גרינבאום -	ראש המועצה האזורית עמק הירדן
בני בן מובחר -	ראש המועצה האזורית מבואות חרמון
אפרת כהן -	נציגת המועצה האזורית מבואות חרמון
ואיל מוגרבי -	ראש המועצה המקומית עין קיניה
תמיר שלום -	ראש המועצה המקומית יסוד המעלה
ד"ר סלימאן בטחיש -	ראש המועצה המקומית מסעאדה
חוסייין אל הייב -	ראש המועצה המקומית טובא זנגרייה
ויליאם אבו עוואד -	ראש המועצה המקומית בוקעתא
יוסי כהן -	נציג המועצה המקומית ראש פינה
אלון לרנר -	נציג המועצה האזורית גליל תחתון
תומר לוי -	נציג המועצה האזורית משגב
יחיאל מזרחי -	נציג המועצה האזורית עמק המעיינות
יורם ממן -	נציג עיריית קריית שמונה
אליאס סולימאן -	נציג עיריית מג'אר
חסן מחמוד -	נציג המועצה המקומית מג'דל שמש
אנה ליבקין -	נציגת המועצה המקומית קצרין
שניר אריש -	ראש המועצה המקומית יבנאל
מוחיי אלדין ארשיד -	נציג מועצה מקומית דיר חנא
נתי אלפסי -	ראש המועצה המקומית מגדל
רם שדמון -	נציג משרד החקלאות
אלון לוי -	נציג המשרד להגנת הסביבה

משתתפים נוספים ה"ה:

צביקה סלוצקי-	מנכ"ל רשות ניקוז כינרת
פנחס גרין -	משנה למנכ"ל
ריקי מזרחי -	גזברית ומנהלת אגף כספים ומשאבי אנוש
אושרי ילוז -	מהנדס אגף ניקוז ונחלים
עוז שטרית -	מהנדס, אגף ניקוז ונחלים
שי אבן חיים -	עוזר מהנדס, אגף ניקוז ונחלים
אביב חבר -	מזכירת אגף ועוזרת טכנית, אגף ניקוז ונחלים
נטלי זאבי -	אגף חינוך, קהילה והסברה
עו"ד חיים שטרן -	יועץ משפטי לרשות ניקוז כינרת
אלון מררי -	רואה חשבון לרשות ניקוז כינרת
גיא קולר -	פיקוח אזורי – אגף ניקוז ונחלים
רוני שמואל -	פיקוח אזורי – אגף ניקוז ונחלים
אתי סנה -	מנהלת לשכה
הגר עמוס -	רשות ניקוז כינרת

על סדר היום:

רצ"ב הנושאים לדיון:

1. **עדכונים תקופתיים בתחום אגף ניקוז, נחלים ושימור קרקע – אושרי ילוז:**
 - 1.1. פעילות האגף במהלך שנת 2024 כולל תחזית לסוף שנת העבודה.
 - 1.2. תקציבי ביצוע ממקורות חוץ:
 - 1.2.1. משרד החקלאות - פרויקטים מתוקצבים.
 - 1.2.2. הקרן לשטחים פתוחים – שת"פ עם הרשויות המקומיות.
2. **עדכון תקופתי בתחום אגף חינוך, הסברה וקהילה – יעל סלע / נטלי זאבי:**
 - 2.1. תוכנית שומרי הנחל בצל מלחמת "חרבות ברזל".
 - 2.2. זרקור על פרויקטים בזיקה לקהילה.
 - 2.3. עיר הנחלים - פרויקט ההדגמה.
3. **עדכון תקופתי בתחום אגף כספים ומשאבי אנוש – ריקי מזרחי:**
 - 3.1. תחזית ביצוע לשנת 2024.
 - 3.2. אישור הצעת תקציב לשנת 2025.
 - 3.3. אישור לוח המכסות לשנת התקציב 2025.
 - 3.4. אישור עבודה נוספת למנהלת משאבי אנוש, המועסקת כעובדת רשות ניקוז כינרת עבור איגוד ערים כינרת.
 - 3.5. הארכת שירות מעל גיל 70 לגזברית הרשות, הגב' ריקי מזרחי.

4. עדכון רשימת הרשויות המוניציפליות בתחום רשות ניקוז כינרת במסגרת תיקון צו הניקוז.
5. הודעה מאת השופטת (בדימוס) שולמית דותן, יו"ר הועדה לבדיקת מינויים, מיום 19.8.24 בדבר חידוש מינויו של מנכ"ל הרשות.
6. שונות.

דיון, סיכום והחלטות:

מוטי דותן, יו"ר הרשות, פתח את ישיבת ההנהלה וברך את המשתתפים.

ישיבת ההנהלה – כללי:

ישיבת ההנהלה והמליאה (המאוחדת) נפתחה בשעה היעודה בהרכב חוקי של שבעה חברי הנהלה:

1. מוטי דותן – יו"ר.
2. עידן גרינבאום – חבר.
3. בני בן מובחר – חבר.
4. גרשון שרון – חבר.
5. אורי קלנר – חבר.
6. אלון לוי – חבר (נציג המשרד להגנת הסביבה).
7. רם שדמון – חבר (נציג המשרד להגנת החקלאות).

בהסכמת כל הנוכחים הציגה גזברית הרשות, הגב' ריקי מזרחי את עקרונות התקציב לשנת 2025 ואת לוח מכסות הניקוז המעודכן.

מאחר וישיבת ההנהלה נקבעה בסמיכות לישיבת המליאה, הוסכם לדחות את כל הנושאים הנותרים שעל סדר היום לדיון במליאה.

הצגת התקציב החלה בסיכום שנת התקציב 2024 כולל תחזית לסוף השנה. התקציב, שאושר ע"י המליאה לשנת 2024, עמד כל כ- 162 מלש"ח, כולל תקציב איגוד ערים כינרת שעמד על כ- 74 מלש"ח.

הביצוע, נכון לסוף יולי 2024, עמד על כ- 58 מלש"ח שהם כ- 36% מסך התקציב המאושר, כאשר תחזית הביצוע לסוף שנה עומדת ע"ס 131 מלש"ח שהם כ- 81%. יצוין, שחלק מן הפעילות השנתית היה מיועד לביצוע באזור הלחימה בצפון בישובי הגבול, בשטחים הפתוחים בגולן, במרום הגליל ובעמק החולה. פעילות זו נדחתה עד שהמצב הבטחוני יאפשר את ביצועה.

בעניין גביית מכסות הניקוז לשנת 2024, עדכנה הגזברית כי למרות המצב המורכב שהרשויות המוניציפליות בצפון עוברות, שולמו 98.7% מהמכסות.

ישיבת המליאה – דיון בסדר היום:

ישיבת המליאה נפתחה בברכת יו"ר הרשות, מר מוטי דותן, לכבוד ראש השנה וחגי תשרי. מוטי צירף לברכת החג ברכה אישית לבני בן מובחר על נישואי בתו ואיחל לכולם שהשנה הקרובה שבפתח תהא שנה של שלום וביטחון, השבת החטופים לחיק משפחותיהם, השתתפות בכאב משפחות השכול, איחולי החלמה ובריאות לפצועי הגוף והנפש, שיבת המפונים לבתיהם ושיקום נזקי המלחמה.

הערה: מיד עם תחילתה של ישיבת המליאה נורה מטח טילים אל עבר הגליל התחתון והתעורר חשש לביטולה של ישיבת המליאה עקב התראות ואזעקות. לפיכך, הוסכם לשנות את מהלך הדיון בסדר היום ולהציג ראשית את הנושאים הדורשים הצבעה ואישור ורק לאחר מכן את הנושאים לדיווח.

1. תקציב

1.1. תחזית ביצוע לשנת 2024

הצגת התקציב החלה בסיכום שנת התקציב 2024 כולל תחזית ביצוע לסוף שנה. התקציב, שאושר ע"י המליאה לשנת 2024, עמד כל כ- 162 מלש"ח, כולל תקציב איגוד ערים כינרת שעמד על כ- 74 מלש"ח.

הביצוע, נכון לסוף יולי 2024, עמד על כ- 58 מלש"ח שהם כ- 36% מסך התקציב המאושר, כאשר תחזית הביצוע לסוף שנה עומדת ע"ס 131 מלש"ח שהם כ- 81%. יצוין, שחלק מן הפעילות השנתית היה מיועד לביצוע באזור הלחימה בצפון בישובי הגבול, בשטחים הפתוחים בגולן, במרום הגליל ובעמק החולה. פעילות זו נדחתה עד שהמצב הבטחוני יאפשר את ביצועה. בעניין גביית מכסות הניקוז לשנת 2024, עדכנה הגזברית כי למרות המצב המורכב שהרשויות המוניציפליות בצפון עוברות, שולמו 98.7% מהמכסות.

ביצוע ב %	שנת 2024			פירוט
	פער	תחזית ביצוע	תקציב	
				הכנסות
92%	-2,208	24,104	26,312	הכנסות מתקציב שוטף
54%	-28,281	33,034	61,315	הכנסות מתקציב פיתוח
100%	0	74,000	74,000	סה"כ הכנסות מאחר/ איגוד ערים כנרת
81%	-30,489	131,138	161,627	סה"כ הכנסות
				הוצאות
99%	235	24,015	24,250	הוצאות לתקציב שוטף שנתי
86%	2,189	13,873	16,062	הוצאות לתחזוקה ופעולות ייעודיות
55%	27,565	33,750	61,315	הוצאות לתקציב פיתוח
99%	500	59,500	60,000	סה"כ הוצאות לאחר/ איגוד ערים כנרת
81%	30,489	131,138	161,627	סה"כ הוצאות

הערה: התקציב השוטף ברשות הניקוז כולל הוצאות שכי"ע עבור עובדי הרשות העובדים לטובת איגוד ערים.

1.2. אישור הצעת תקציב לשנת 2025

מוגשת לאישור ההנהלה והמליאה הצעת התקציב לשנת 2025 וכן תוכנית העבודה בחלוקה של סעיפי תקציב הוצאות שוטפות והוצאות פיתוח רב שנתי. הצעת התקציב לשנת 2025 שוטף+ פיתוח, מסתכמת בסך של 156,983 אלש"ח.

% מהתקציב	שנת 2025	
	תקציב	
		הכנסות
16%	24,990	הכנסות מתקציב שוטף
36%	56,993	הכנסות מתקציב פיתוח
48%	75,000	סה"כ הכנסות מאחר/ איגוד ערים כנרת
100%	156,983	סה"כ הכנסות
		הוצאות
16%	25,126	הוצאות לתקציב שוטף שנתי
8%	12,220	הוצאות לתחזוקה ופעולות ייעודיות
38%	59,637	הוצאות לתקציב פיתוח
38%	60,000	סה"כ הוצאות לאחר/ איגוד ערים כנרת
100%	156,983	סה"כ הוצאות
		הערה: התקציב השוטף ברשות הניקוז כולל הוצאות שכייע עבור עובדי הרשות העובדים לטובת איגוד ערים.

הפער בתקציבי הפיתוח אשר ממומן ברובו ממקורות חוץ, ממומן מקרן הפיתוח של הרשות וממקורות התקציב השנתי השוטף.

החלטה: המליאה מאשרת את הצעת התקציב ותוכנית העבודה לשנת 2025.

2. אישור לוח מכסות הניקוז לשנת התקציב 2025

במסגרת תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2025 הציגה גזברית הרשות את לוח המכסות לשנת 2025 המצורף לפרוטוקול. לא חל שינוי בתעריפים של מכסות הניקוז שהוטלו על הרשויות המוניציפאליות. התעריף לדונם- 6 ש"ח והתעריף לבית-אב - 60 ש"ח. סה"כ המסגרת הכוללת לגביית מכסות ניקוז עומדת ע"ס 20,090,196 ₪.

החלטה: מליאת הרשות מאשרת את לוח מכסות הניקוז לשנת 2025.

רשות ניקוז ונחלים כינרת

הנהלת הרשות

טבלה מס' 2

רשות ניקוז ונחלים : כנרת
 היטלי ניקוז אזוריים לשנת: 2025
 (בש"ח)
 בתי אב ומחזיקי קרקעות בתחום הרשות

סה"כ גביה בש"ח לשנה	נתונים כספיים		גביה מהמדינה עבור קרקע בבעלות	מספר בתי אב	נתונים פיזיים		
	זיה ישירה מרשויות מקומיות				שטח בדונמים		
	עבור אוכלוסיה/בת י אב	עבור קרקע			בבעלות אחרת	סה"כ דונמים	בבעלות מדינה

ש"ח לדונם 6.00
 ש"ח לדונם 60.00
 ש"ח לבית אב 6.00

עיריות

1,104,000	1,020,000	84,000	0	17,000	14,000	14,000		1	טבריה
693,360	633,360	60,000	0	10,556	10,000	10,000		2	צפת
595,080	547,080	48,000	0	9,118	8,000	8,000		3	קרית שמונה
498,780	390,780	108,000	0	6,513	18,000	18,000		4	מעיאר
2,891,220	2,591,220	300,000	0	43,187	50,000	50,000	0		סה"כ עיריות

מועצות מקומיות

132,000	105,000	27,000	0	1,750	4,500	4,500		1	בוקעתא
71,940	50,340	21,600	0	839	3,600	3,600		2	גוש חלב
54,600	45,000	9,600	0	750	1,600	1,600		3	דיר חנא
228,600	216,000	12,600	0	3,600	2,100	2,100		4	חצור הגלילית
102,000	90,000	12,000	0	1,500	2,000	2,000		5	טובא זנגריה
175,620	64,620	111,000	0	1,077	18,500	18,500		6	יבנאל
75,000	30,000	45,000	0	500	7,500	7,500		7	יסוד המעלה
251,100	173,100	78,000	0	2,885	13,000	13,000		8	מגידל שמס
102,000	36,000	66,000	0	600	11,000	11,000		9	מגדל
99,000	51,000	48,000	0	850	8,000	8,000		10	מטולה
81,120	66,720	14,400	0	1,112	2,400	2,400		11	מסעדה
140,820	108,420	32,400	0	1,807	5,400	5,400		12	עילבון
64,800	40,800	24,000	0	680	4,000	4,000		13	עין קניה
151,800	127,800	24,000	0	2,130	4,000	4,000		14	קצרין
117,960	63,960	54,000	0	1,066	9,000	9,000		15	ראש פינה
51,000	33,000	18,000	0	550	3,000	3,000		16	עיר
1,899,360	1,301,760	597,600	0	21,696	99,600	99,600	0		סה"כ מועצות מקומיות

מועצות אזוריות

22,380	20,880	1,500	0	348	250	250		1	אל בטוף
929,280	329,280	600,000	0	5,488	100,000	100,000		2	גולן
1,332,480	492,480	840,000	0	8,208	140,000	140,000		3	גליל עליון
415,590	102,540	313,050	0	1,709	52,175	52,175		4	גליל תחתון
416,340	142,740	273,600	0	2,379	45,600	45,600		5	מבואות חרמון
486,960	216,960	270,000	0	3,616	45,000	45,000		6	מרום הגליל
93,660	81,660	12,000	0	1,361	2,000	2,000		7	משגב
988,200	367,200	621,000	0	6,120	103,500	103,500		8	עמק הירדן
50,880	21,480	29,400	0	358	4,900	4,900		9	עמק המעינות (מנחמיה)
4,735,770	1,775,220	2,960,550	0	29,587	493,425	493,425	0		סה"כ מועצות אזוריות

רמ"י שטחים חסרי מעמד

10,563,846			10,563,846		1,760,641		1,760,641	1	
20,090,196	5,668,200	3,858,150	10,563,846	94,470	2,403,666	643,025	1,760,641		סה"כ כללי

בש"ח	דונם
10,563,846	1,760,641

3. **עדכון רשימת הרשויות המוניציפליות בתחום רשות ניקוז כינרת במסגרת תיקון צו הניקוז.**
- מאחר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר מבקש לעשות רביזיה לצו הניקוז (הקמת רשויות ניקוז), תש"ך-1960, פנה סמנכ"ל בכיר לניהול משאבי סביבה במשרד, ד"ר דוד אסף, שהוא למעשה הרגולטור של רשויות הניקוז, בבקשה לעדכן ולדייק את הצו בכל אחת מרשויות הניקוז. בהמשך לפניה זו, מוצע לעדכן את הרכב המליאה של רשות ניקוז כינרת לאחר תיקונים ודיוקים נדרשים באופן הבא:
- 3.1. **כינרת (מושבה)** – לבטל. המושבה אוחדה עם המועצה האזורית עמק הירדן.
 - 3.2. **ראמה** – לבטל. הישוב נמצא מחוץ לתחום השיפוט של רשות ניקוז כינרת. עד היום לא מונה נציג לישוב.
 - 3.3. **בעלי קרקעות – קרן הקיימת לישראל** – לבטל. רשות הניקוז מעולם לא חייבה את קק"ל במכסות ניקוז / היטלים. בפועל, אין לקק"ל ייצוג במליאת רשות ניקוז כינרת.
 - 3.4. **מג'אר** – יש להעביר את מג'אר מקטגוריית ה"מועצות המקומיות" לקטגוריית ה"עיריות".
 - 3.5. **מנחמיה** – לשנות למועצה אזורית עמק המעינות. המושבה אוחדה עם המועצה האזורית עמק המעינות שרובה ככולה נמצאת בתחום השיפוט של רשות ניקוז ירדן דרומי. מוצע לאשר נציג אחד למ.א. עמק המעינות. בפועל, במליאה מכהן נציג מנחמיה.
 - 3.6. **אל בטוף** – מוצע להוסיף את המוא"ז אל בטוף להרכב המליאה ולמנות נציג אחד מטעמה, בשל העובדה שהישוב ואדי חמאם שהוא בתחום השיפוט של המועצה האזורית נמצא במלואו גם בתחום השיפוט של רשות ניקוז כינרת. בפועל, במליאה מכהן נציג המוא"ז אל בטוף.
 - 3.7. **משגב** – מוצע להוסיף את המוא"ז משגב להרכב המליאה ולמנות נציג אחד מטעמה, בשל העובדה שהישובים כמאנה, כמון, לוטם, מורן, סלאמה וראס אל עין הם בתחום השיפוט של המועצה האזורית וגם בתחום השיפוט של רשות ניקוז כינרת. בפועל, מכהן במליאה נציג המוא"ז משגב.
 - 3.8. **דיר חנא** – מוצע להוסיף את המועצה המקומית דיר חנא להרכב המליאה ולמנות נציג אחד מטעמה, בשל העובדה שכמחצית מהכפר נמצא בתחום השיפוט של רשות ניקוז כינרת. בפועל, מכהן במליאה נציג מטעם המ.מ. דיר חנא.
 - 3.9. **קיבוץ סאסא** (שהוא בתחום המועצה האזורית הגליל העליון) – קיבוץ סאסא, הכולל את בתי האב והשטחים החקלאיים שלו, מצוי בתחום השיפוט של רשות ניקוז גליל מערבי. סוכם בין שתי רשויות הניקוז שמכסות הניקוז (בתי אב ודונמים) בגין קיבוץ סאסא יגבו ע"י רשות ניקוז כינרת וישולמו לרשות ניקוז גליל מערבי. כך שבפועל לא חל שינוי בשטחה הכולל של מועצה אזורית גליל עליון, לרבות בתי האב.

החלטה: מליאת הרשות מאשרת את המלצת ההנהלה לתקן את צו הניקוז על פי השינויים והעדכונים המפורטים לעיל.

4. אישור עבודה נוספת למנהלת משאבי אנוש, המועסקת כעובדת רשות ניקוז כינרת עבור איגוד

ערים כינרת

שרון עברון משמשת כמנהלת משאבי אנוש באיגוד ערים כינרת מזה כשנה וחצי. נקלטה לארגון בהיקף של 75% משרה, עלתה ל-80% משרה בינואר 2024.

שרון מעוניינת לעבוד במשרה נוספת בהיקף של עד 10% משרה באופן שלא פוגע בעבודתה עבור האיגוד. עקב פנייתה זו, נערכה פניה מסודרת אל הרשות בבקשה לאשר את בקשתה עפ"י הנהלים.

בהתייעצות עם עו"ד מורן ברדה נמצא כי אין מניעה למתן אישור עבודה נוספת בכפוף לתנאים המפורטים בחוזר המנהל הכללי ובלבד שחלקיות משרתה אינה עולה על 75%. לטובת אישור העדר ניגוד עניינים, העבירה שרון תצהיר חתום ומאומת. היקף משרתה של שרון יחזור ל-75%.

לאור האמור לעיל, ניתן בזאת אישור היועץ המשפטי לרשות, בהתאם להוראות סעיף 4.12.2.1 לחוזר המנהל הכללי.

חוות הדעת המשפטית צורפה לעיונם של חברי המליאה.

לאחר האישור במליאה נדרש יהיה לאשר את הבקשה באגף שכר במשרד האוצר.

החלטה: המליאה מאשרת את בקשתה של שרון עברון לעבודה נוספת בכפוף להקטנת היקף חלקיות משרתה ל-75%, כמבוקש.

5. הארכת שירות מעל גיל 70 לגזברית הרשות, הגב' ריקי מזרחי

מאחר ורשות ניקוז כינרת מעוניינת בהמשך שירותה של הגב' מזרחי מעבר לגיל 70, פנה יו"ר הרשות אל עו"ד מורן ברדה מלכה, המשמשת כיועצת בתחום יחסי עבודה ועובדים, בבקשה לחוות את דעתה באשר לתנאים הנדרשים על פי דין להארכת כהונה לעובד מעבר לגיל 70.

עוה"ד ברדה-מלכה הציגה חוות דעת מנומקת מיום 15.9.24, אשר צורפה כמסמך בחוברת המליאה, ובו קבעה כי **אין מניעה** לאשר את העסקתה של גזברית הרשות לאחר גיל 70, ובלבד שהיא הביעה את רצונה להמשיך את העסקתה לאחר גיל 70 ובאישור מועצת הרשות. חוות דעת זו הסתמכה על חוזר מנכ"ל משרד הפנים מיום 4/2014 וחוק גיל פרישה.

החלטה: מליאת הרשות מאשרת את הארכת שירותה של גזברית הרשות, הגב' ריקי מזרחי, לתקופה של שנתיים נוספות שלאחריהן, רשאית מליאת הרשות בהסכמת העובדת להאריך את המשך השירות.

6. חידוש מינויו של מנכ"ל הרשות – הארכת כהונה

רקע כללי:

ב- 6.3.2017 תוקן צו הניקוז (קובץ תקנות 7786). בתיקון לצו נקבע, בין היתר, לעניין כהונת מנכ"ל רשות ניקוז:

(39 ג.). "המנהל הכללי ימונה לתקופה של 5 שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת, אחת בלבד".

עוד נקבע בצו בסעיף 4:

"על האמור בסעיף 39 ג' לצו העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לצו זה, תקופת כהונתו של המנהל הכללי של רשות הניקוז, המכהן בתפקידו ביום תחילתו של צו זה (להלן- יום התחילה), תסתיים במועד המאוחר מבין אלה:

(1) בתום 5 שנים מיום התחילה.

(2) בתום 10 שנים מיום התחילה – אם מונה לתקופת כהונה נוספת לפי סעיף 39 ג' לצו העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לצו זה".

בעקבות בקשתו של המנכ"ל, צביקה סלוצקי, פנה יו"ר הרשות, מוטי דותן, אל היועץ המשפטי של הרשות עו"ד חיים שטרן, לקבלת חוות דעת בעניין שתכלול גם התייחסות להארכת כהונה מעבר לגיל פרישה.

עפ"י חוות הדעת עולה שרשות הניקוז, מוסמכת בהחלט, באמצעות האורגן העליון שלה (מועצת הרשות) להאריך את תקופת כהונתו של מנכ"ל הרשות, מר סלוצקי, לתקופה של 5 שנים נוספות שתחילתן ביום 6.3.2022 עד 6.3.2027.

ולעניין גיל הפרישה קובע היועץ המשפטי כי אין חולק שהחקיקה מאפשרת להאריך את גיל הפרישה באופן הסכמי, בין המעסיק לבין העובד.

מצ"ב סיכום ומסקנות מתוך חוות הדעת של היועץ המשפטי:

העולה מן המקובץ הוא שרשות הניקוז, מוסמכת בהחלט, באמצעות האורגן העליון שלה, הלא הוא - מועצת הרשות, להאריך את תקופת כהונתו של מנכ"ל הרשות, מר סלוצקי, לתקופה של 5 שנים נוספות שתחילתן ביום 6.3.22 ולייתר דיוק, בהסתמך על הוראות סעיף 4 לצו המתקן, לתקופת כהונה של 10 שנים, החל מיום 6.3.17. כאשר הלכה למעשה, כפי שהראנו לעיל, התוצאה הינה זהה לחלוטין, דהיינו, ניתן להאריך את תקופת כהונתו של המנכ"ל עד ליום 6.3.2027. כפי שהראנו לעיל, הוראות חוק חובת גיל פרישה, כמו גם הוראת נוהלי משרד הפנים, אוגדן תנאי השכר של הרשויות המקומיות, אשר הרשות נוהגת לאמץ, מעת לעת, וכן פסיקת בית הדין הארצי לעבודה ובג"ץ- תומכות במסקנתנו זו. אדרבא, אין חולק כי החקיקה מאפשרת להאריך את גיל הפרישה באופן הסכמי, בין המעסיק לבין העובד וחוק גיל פרישה מצייין זאת במפורש בסעיף 10 (ב)(1), כפי שביארנו לעיל.

לפיכך, על בסיס בקשתו של המנכ"ל להאריך את כהונתו בתקופה אחת נוספת בת 5 שנים, שתסתיים כאמור ב- 6.3.2027, עלה הנושא לאישור המליאה ואושר פה אחד.

לאחר שהתקבלה החלטת המליאה, התברר שעל מנת להתמנות לכהונה נוספת בת 5 שנים, יש צורך לדון בחידוש המינוי בוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות.

הוועדה לבדיקת מינויים (להלן: "הוועדה") דנה בישיבה ביום 17 ביולי 2024, בחידוש מינויו של מר צבי סלוצקי (להלן: "המועמד"), למנכ"ל רשות ניקוז כינרת וזאת לאחר שמליאת רשות הניקוז אישרה ביום 17 בפברואר 2022 את חידוש מינויו בהתאם להוראות סעיף 39 ג' לצו הניקוז וההגנה מפני שיטפונות (הקמת רשויות ניקוז), תש"ך-1960 לפיו: "המנהל הכללי ימונה לתקופה של חמש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה נוספת, אחת בלבד" (להלן: "המינוי").

הוועדה מצאה כי מתקיימים במועמד תנאי הכשירות הנדרשים בהתאם לסעיף 37 (ג') לחוק. למועמד ניסיון של 12 שנים לפחות בתפקיד בכיר בתחום עיסוקה העיקרי של רשות הניקוז, כנדרש בסעיף 16 א' (2) (ג') לחוק בהיותו מנכ"ל רשות ניקוז כינרת החל מחודש אוגוסט 2001 ועד היום. בנוסף, המועמד כיהן כמנכ"ל עיריית בית שאן בין השנים 2003-2006. הוועדה בדעה שהמועמד הינו בעל כישורים מיוחדים בתחומי פעילות הרשות ועל פי יו"ר רשות הניקוז, תפקודו של המועמד הוביל את רשות הניקוז לקדמת הבמה. לדבריו, המועמד הוא מנכ"ל לדוגמה, שתקופת כהונתו מצטיינת ברוגע וביציבות כאחד, ולכן ניתן לאשר את מינויו.

מאחר ומליאת הרשות אישרה את חידוש המינוי ב- 17.2.22, בתום 5 השנים של הכהונה הראשונה ובטרם התקבל האישור מהוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות, מתקיים הצורך באישור החלטת המליאה.

החלטה: המליאה מאשרת את קבלת ההודעה של השופטת (בדימוס) שולמית דותן, יו"ר הוועדה לבדיקת מינויים, בדבר חידוש מועמדותו של מנכ"ל הרשות, מר צביקה סלוצקי, לכהונה נוספת לתפקיד מנכ"ל הרשות ומאשרת בזאת את הארכת הכהונה עד ליום 6.3.2027.

7. עדכונים תקופתיים בשנת העבודה 2024 כולל תחזית לסוף שנת העבודה, בתחום אגף ניקוז, נחלים ושימור קרקע – אושרי ילוז:

תחום הפעילות והאחריות של רשות ניקוז ונחלים כינרת הינו כל אגן ההיקוות של הכנרת. כל טיפה שיורדת במרחב ומגיעה לכנרת דרך ערוצי הניקוז והנחלים, נמצאת בתחום אחריותנו.

רשות ניקוז כינרת פועלת מתוקף חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות והצפות במרחב ואנו מתחזקים את ערוצי הניקוז והנחלים בפעילות תחזוקה שוטפת באמצעות כלים כבדים להוצאת סחף הקרקע שהצטברה בנחלים במהלך החורף הקודם וכהכנה לחורף הבא. פעולות נוספות במסגרת עבודות התחזוקה, כיסוח צמחייה סבוכה וגזיזום, כל פעולה שתאפשר מעבר זרימה תקין בנחל אנו מבצעים במהלך חודשי הקיץ כהכנה לזרימות בחורף.

7.1. פרויקטים נבחרים ושת"פ עם גופים אזוריים:

א. הקמת מינהלת מורד נחל צלמון –

הזרמה רצופה של מים מותפלים מהמוביל הארצי אל הכינרת בשתי נקודות הזרמה, עין רביד (1,000 מק"ש) ונקודה "ברך לבנים" (עד 15,000 מק"ש) שה"כ ספיקות של כ-4 מ"ק/שניה. מקטע מורד נחל צלמון הנמצא בין כביש 65 לכביש 90 המושפע מהזרמת המים המתוכננת הוא באורך של כשבעה ק"מ והוא ממוקם במורד נחל צלמון בין עין רביד שבמורדות הכנרת המערביים ועד לשפך הנחל לכינרת, דרומית לגינוסר. הזרמת המים בנחל צפויה להוות גורם משיכה משמעותי לרבבות נופשים ומטיילים ולשנות לחלוטין את אופיו של השטח. בתנאי השטח כיום אין אמצעים למניעת כניסת רכבים, אין חניות ומערך שבילים אל הנחל. ואין אכיפה.

הניסיון מראה השפעה שלילית של טיילות, ללא פיתוח ופיקוח, על הסביבה הטבעית ובהמשך גם על בטיחות ובריאות המבקרים. לכן גובשה החלטה של כלל השותפים במרחב להקים מנהלת, אשר תקדם נהלי עבודה משותפים, לרבות חלוקת אחריות, אכיפה וניהול נכון של המבקרים במרחב אגן מורד נחל צלמון.

ב. פרויקט הקמת סכר אלומות החדש – רשות ניקוז ונחלים כינרת בביצוע מתקדם של תכנית

מפעל הניקוז "סכר אלומות החדש" בשת"פ עם רשות המים וחברת מקורות. הסכר החדש יקרא ע"ש זהר בכר ז"ל, בכיר במקורות ותושב עמק הירדן שנפטר לפני כשנתיים. הסכר החדש יאפשר, בשילוב עם סכר דגניה, שליטה מיטבית ומהירה של מפלסי הכינרת, זאת במידה שיעלה הצורך בשחרור מים אל מורד הירדן תוך מזעור נזקי השיטפונות במרחב בעת פתיחת סכר דגניה. אנו עתידים לסיים את הקמת הסכר לקראת סוף 2024.

ג. גשרים בתעלה המערבית – פרויקט הקמת הגשרים יגרום לשינוי במערך הגשרים החוצים

את התעלה המערבית במקטע מבואת האגמון. הסיבה העיקרית לשינוי היא הסוגייה הבטיחותית הנובעת מהרצון להרחיק את הפעילות החקלאית האינטנסיבית בעמק החולה מהמרחב של פעילות המבקרים והמטיילים באגמון. מתוכננת הקמה של שני גשרים על התעלה המערבית לצורך ההפרדה של הכלים החקלאיים והחלפה של גשר הכניסה לאגמון, שהינו בעל כושר הולכה נמוך ועלול לגרום להיערמות מים משמעותית בתעלה בעת זרימה שיטפונית ולגרום להצפות בשטח מרכז המבקרים של האגמון. הפרויקט החל למרות המצב הביטחוני בחודש אוגוסט האחרון ועתידו להסתיים במחצית 2025.

ד. שיקום והסדרת התעלה המזרחית – מיקום הפרויקט מתמקד במקטע באורך של כ-2.5 ק"מ בתעלה המזרחית משני צדדיה, מנקודת "מפגש התעלות" (מזרחית ומערבית) ועד להתחברות שפך נחל הדישון לתעלה המזרחית. המקטע ממוקם דרומית לאגמון החולה וממזרח לשמורת הטבע הייחודית "החולה" וליישוב יסוד המעלה וקיבוץ חולתה. הפרויקט הנוכחי מהווה כשלב ביצוע נוסף לשיקום התעלה ולפיתוח הטיילות בה שהתבצע במהלך שנת 2021 אשר היווה כפילוט לקידום החזון של פיזור העומסים של המטיילים ולאור הצלחתו של ביצוע שלב א' בכל ההיבטים האקולוגיים, ניקוזיים, נופיים ותיירותיים ממשיכים בפיתוח ושיקום התעלה המזרחית גם בשנים אלה.

ה. גשר הולכי רגל בנחל חרמון – נחל חרמון הוא אחד מאתרי הטיוול הפופולריים בצפון הארץ ומושך אליו מבקרים ומטיילים רבים בכל חודשי השנה. נחל חרמון הוא חלק מ"ארץ פלגי מים", מערכת הנחלים של מקורות הירדן המהווים תופעה ייחודית בארץ. שיקום השביל לאורכו וחיבורו לשביל היקפי במרחב זה, ייצור מסלול שיאפשר למבקרים ליהנות ממה שיש לו להציע, נחלים ומעיינות שופעים ניגודים של צבע, צמחיה, מסלע ונופים. שיפור ושדרוג השבילים והמבואות לאורך הנחל, יפחיתו את העומסים על הנחל הנגרמים מטיילות לא מוסדרת ולא מבוקרת.

רשות ניקוז ונחלים כינרת מקדמת בשנים האחרונות שת"פ של הקמה וביצוע פרויקטים סביבתיים שמשרתים את ציבור המטיילים וביניהם הצורך בשבילי טיילות וחיבוריות כחצייה של נחלים. הפרויקט של הקמת הגשר בנחל חרמון נוצר בשת"פ בין רשות הניקוז לבין המועצות האזוריות הגליל העליון ומבואות החרמון לצורך החיבור של שבילי טיילות לאורך נחלים. הגשר בוצע ע"ג מעבר תשתיות ישן של תאגיד דן מזרחי ששימש כבסיס להקמת גשר להולכי רגל ברוחב של מעל 30 מטרים מעל לנחל החרמון. הגשר נבנה כאלמנט אדריכלות מרשים בצורה גלילית במופע מדהים מעל לנחל החרמון.

ו. מבצע ניקיון נחל סער – המשרד להגנת הסביבה יצא בקול קורא ברשויות הניקוז לפעולות ניקיון במרחב הנחלים. רשות ניקוז כינרת תוקצבה ע"י המשרד בכ-1.2 מלש"ח לטובת ניקיון של נחל סער מנקודת הגבול עם לבנון ועד לכניסת שמורת הבניאס שבמורד. במהלך הניקיון פונו עשרות טונות של פסולת בניין שהושלכה לנחל עם השנים וערמות פסולת אנושית של מטיילים שהשאירו בנחל וגזם חקלאי.

מעל 90 טון פסולת בנייה, פסולת גושית ואשפה נאספו כחלק מפרויקט מרחבי בנחל סער וביובליו בצפון הגולן, עם סיום חודשי הקיץ, במקטע לאורך כ-15 קילומטרים, העוברים בין הכפרים מסעדה, מגידל שמש ועין קנייא.

הפרויקט בעלות מיליון ומאתיים שקלים, התקיים למען שמירה אקולוגית, ויצירת סביבה נקייה במרחב הציבורי, תיירותי באזור, ומומן על ידי המשרד להגנת הסביבה בביצוע רשות ניקוז ונחלים כינרת, ובתמיכת המועצות המקומיות בצפון רמת הגולן.

ז. **עיר הנחלים קרית שמונה** - "תכנית 'עיר נחלים' - היא תכנית הוליסטית, רב רובדית, המבקשת לייצר פתרון סביבתי, חברתי וכלכלי למערך האקולוגי הנדיר שזכתה לו העיר קריית שמונה החבוי לאורך 2 נחלי איתן החוצים את העיר לאורכה. הלחימה המתמשכת בצפון והיותה של העיר קרית שמונה יעד למטחי הטילים מלבנון אינם מאפשרים לקדם את התוכניות לכלל ביצוע.

ח. **שיקום מעיינות בגולן** - ברחבי רמת הגולן פזורים מאות מעיינות, היוצרים סביבה עשירה ובית גידול לצומח בנחלים, חסרי חוליות מיוחדים, דו-חיים ויונקים, ובד בבד מושכים אליהם גם מטיילים רבים אוהבי טבע. שילוב זה, בין טבע לאדם, דורש חשיבה ותכנון ארוכי טווח להסדרת ופיתוח המעיינות כמוקדי תיירות לרווחת המטיילים, תוך שמירה קפדנית על מערכת אקולוגית רגישה במיוחד, לצורך כך, יזמה רשות ניקוז ונחלים כינרת פרויקט לאומי שעלותו הכוללת מתוכננת לעמוד מעל 3 מיליון שקלים, לשימור, שיקום ופיתוח מעיינות ברמת הגולן, בשיתוף רשות הטבע והגנים (רטי"ג), מועצה אזורית גולן, החמ"ת (חברה ממשלתית לתיירות) ובמימון הקרן לשמירה על שטחים פתוחים, ברשות מקרקעי ישראל (רמ"י).

ט. **פארק לימונים בצפת** - פארק הלימונים הינו פארק טבע בסמיכות לעיר צפת, בתחילתו של אגן הניקוז נחל עכברה. הפארק הינו החולייה המקשרת בין לב העיר לבין מרחב טבעי של חורשות ויערות קק"ל הסובבים את העיר. התכנית לפיתוח הפארק כוללת הקמת שבילי טיילות ממוצאי השכונות ולצידם פינות ישיבה לפיקניק ונקודות תצפית על הנוף המרהיב. בשת"פ של העירייה, קק"ל ורשות הניקוז, התקבל תקציב לביצוע ע"ס 4 מלש"ח מהקרן לשטחים פתוחים לטובת הקמת הפארק.

י. **הסרת חסמים הידרוביולוגיים בעמק החולה** - הפעילות האינטנסיבית של האדם במרחב הנחל ובסביבתו, גורמת להפרעה של הזרימה הרציפה והתקינה בנחל ולחסימה מוחלטת של מעבר דגים ובעלי חיים אחרים בנחל. הפרויקט נולד לצורך יישום הפתרונות להסרת החסמים ההידרו-ביולוגיים בנקודות מרכזיות במרחב מקורות הירדן הצפוניים שבגליל העליון.

1. החלפת מעבירי מים וגשרים איריים היוצרים חסימה בערוץ הנחל.
2. התקנת סולמות דגים ומתקנים המאפשרים קישוריות בערוץ הנחל.
3. פירוק וביטול מתקנים לא פעילים החוסמים את הקישוריות בערוץ הנחל.

יא. **הקמת שביל טיילות מחבר מעיינות – מושבה יבנאל** - הקמת שביל טיילות המחבר את יבנאל אל נופי הגליל המרהיבים, ירחיב את היצע הטיולים והפנאי בסביבה לרווחת תושבי המושבה וציבור המטיילים הרחב. הפיתוח בפרויקט, שיקום אתר המזבלה בחלקה הדרומי של המושבה לנקודת תצפית מרהיבה על בקעת יבנאל. בנוסף לפיתוח השביל, בוצעה תכנית לשיקום צמחי ונופי הכולל שתילות ונטיעות של צמחייה מקומית. לאורך השביל תוכננו מצפורים, אזורי ישיבה, אזור פיקניק ומבואת חניה לרכבים.

יב. שיקום והסדרת ביצות הכינרת – שלב ד' - ממערב לכביש 90 בין טבריה לצמח לפני הכניסה לקיבוץ כנרת לצד ציר תיירותי אינטנסיבי מאוד, קיים אתר פסטורלי, מקום של שקט וטבע. בריכות הדגים הישנות של קיבוץ כנרת שננטשו בעקבות הקריסה של ענף המדגה ונותרו כאגמים מקסימים לא מתוחזקים ובסביבת עצי אקליפטוס עתיקים. החברה הממשלתית לתיירות, הקרן לשטחים פתוחים, המועצה האזורית עמק הירדן וקיבוץ כנרת בשת"פ עם רשות ניקוז כנרת קידמו פרויקט משותף לביצוע פיתוח ושיקום אקולוגי ונופי לאתר בריכות הדגים הישן של קיבוץ כינרת. מטרת הפרויקט להחיות את האתר ולהקים פארק טבע ייחודי לאזור אשר ינגיש את הביצות אל הציבור ויכלול תכני היסטוריה ומורשת, מערכת אקולוגית עשירה ומגוונת לחי ולצומח.

7.2. עבודות תחזוקה בנחלים: רשות הניקוז מבצעת עבודת תחזוקה שוטפת בנחלים ובערוצי הניקוז על מנת לאפשר מעבר זרימה תקין בנחלים כהכנה לזרימות בחורף. עבודות התחזוקה כוללות:
הוצאת סחף קרקע מהנחלים ומערוצי הניקוז.
כיסוח של עשבייה סבוכה בנחלים (לדוג' קנה ופטל).
דיפון הנדסי (בולדרים, בטון, קירות) בנקודות קריטיות בנחלים
העבודות מבוצעות ע"י כלים מכניים הנדסיים לרבות מחפרים הידראולים זחליים (באגרים), מחפרונים אופניים, מפלסות (גריידר), שופלים וכלים שונים לעבודות כיסוח וגיזום (כגון: מכסחת זרוע צידית וכלים מכניים ידניים - מסור שרשרת וחרמשים מכניים).
ניתן להפריד ולחלק את סוגי התחזוקה שרשות הניקוז מבצעת במהלך השנה כדלקמן:
תחזוקה משמרת אשר מבוצעת במחזוריות שנתית קבועה ומטרתה להבטיח את כושר ההולכה של הנחל במצב הקיים בשטח. העבודה כוללת הוצאת סחף קרקע ששקע והצטבר בתחתית הנחל, גיזום בטיחותי של עצים אשר עלולים לקרוס בסמיכות לנחלים, גיזום וכיסוח קנה ועשב בר בתוך נחלים למעבר סדיר של הזרימה בנחל.
תחזוקת שבר זו מתבצעת על פי הערכת מצב בתום החורף. מטרתה לשקם מערכות ניקוז שניזוקו עקב הזרימות המוגברות במהלך החורף ולהחזיר אותם לתפקוד מלא לקראת השיטפונות הבאים. העבודה כוללת שיקום והחלפת מעבירי מים, הסדרת גדות נחלים ותעלות ניקוז שנפגעו וקרוסו באמצעות דיפון באבן בולדר, מילוי וכיסוי של קרקע שנחרצה ועוד.

פעולות תחזוקה אלה נועדו לייעל את מערכות הניקוז בעתיד בכדי להבטיח תפקוד טוב יותר בחורף הבא. תחזוקה זו מתמקדת בעיקר בעבודות לשיפור תשתיות ניקוז הקיימות. למשל, התקנה והוספה של מעבירי מים, מעבירים איריים בחציית תעלות ונחלים, הסדרת דרכי תחזוקה לאורך נחלים ותעלות ניקוז, העמקה והרחבה של עורקי הניקוז לצורך התמודדות בהגדלת ספיקות התכן כתוצאה מגידול בבינוי ובפיתוח סביבתי. ישנה חשיבות רבה לעבודת התחזוקה השנתית וההיערכות לקראת תחילת החורף הקרב במזעור נזקי הזרימות בחורף בהצפות ושיטפונות של האזור.

7.3. **שימור קרקע** - שימור הקרקע בשטחים החקלאיים הינו נושא משמעותי מאוד בימינו ומשנה לשנה צובר תאוצה ומודעות בקרב החקלאיים והסביבה. ביצוע העבודות לשימור הקרקע נעשה בשיתוף פעולה מצוין של רשויות הניקוז עם משרד החקלאות ועם חקלאי האזור ומניב יוזמות חדשות מדי שנה המאפשרים ביצוע עבודות למזעור נזקי סחף קרקע וניקוז תת קרקעי של שטחים החקלאיים, דבר המאפשר עיבודים וגידולים חקלאיים בצורה הטובה ביותר.

בשטחים החקלאיים ישנן בעיות ניקוז הנגרמות ע"י זרימה של נגר עילי או מי תהום גבוהים הגורמים לחירוף, סחף קרקע ולשיבוש דרכי הגישה החקלאיות לתוך השטחים החקלאיים.

על מנת להתגבר על בעיות הניקוז בשטחים, ישנם מס' פעולות ניקוז ודרכי ביצוע עיקריים בשימור קרקע המאפשרים ניקוז אופטימאלי של השטחים החקלאיים ומזעור של חירוף וסחף קרקע למורד השטח.

בשנים האחרונות רשות הניקוז השקיעה כספים רבים בפרויקטים של תכנון וביצוע בתחום שימור הקרקע בגליל העליון, עמק הירדן, הגליל התחתון, הגולן ובבקעת יבנאל.

4. **אגף חינוך, קהילה והסברה – מציגה נטלי זאבי**

שנת 2024 עומדת בסימן מלחמת חרבות ברזל כאשר הצפון מפונה מעשרות אלפי תושבים ומאויס בירי חוזר ונשנה מלבנון. לאור המצב הקשה שהתעורר עם פרוץ המלחמה באוקטובר 2023 – המציאות השתנתה ואיתה פעילות האגף.

למעשה, יישובי גבול הצפון באגן הכינרת פונו לדרום האגן ביישובי טובב כינרת. המצב הזה אפשר לעובדי האגף להמשיך את הפעילות מול המפונים ולקיים פעילות באופנים שונים בכל בתי הספר הזמניים, וכן בלמידה ביישובי קו עימות שלא פונו. במקביל, גם בתי הספר שהמשיכו לעבוד בשגרה חזרו ברובם לקיים פעילות של שומרי הנחל. חלקם הגדול רק בתוך כותלי ביה"ס כי הם אינם יכולים לצאת לסיורים בשטח. כמו כן, פעילות קהילה המשיכה להתקיים בחלק מהישובים וקבוצות קהילה חדשות הוקמו במסגרות שונות.

פעילות נרחבת במיוחד מתקיימת במסגרת "עיר הנחלים" עם מפוני קרית שמונה במלונות. סדנאות הפוגה שמביאות את הטבע לתוך המלון. מידי שבוע מגיעים מנחים מטעם האגף לבתי המלון ופוגשים את משפחות המפונים, הוותיקים והתלמידים ומאפשרים היזכרות באוצרות הטבע הייחודיים של העיר, של הבית, לצד שיתוף ופורקן.

בשנת תשפ"ד פעלה רשות הניקוז במעל 45 מוסדות חינוך והפעילה תוכניות חינוכיות במעל 100 קבוצות תלמידים ומעל 20 קבוצות קהילה. היקף המשתתפים בפעילויות רשות ניקוז השונות מוערך במעל 5000 איש על אף התנאים המשתנים תדיר, אי הודאות והסכנות הביטחוניות.

במהלך שנת הפעילות הושם דגש על רציפות הפעילות למרות האתגרים, על פיתוח ומתן מענה לצרכי הקהילה המשתנים, על פיתוח ערכות הדרכה, קורסים ותוכן חדשני לפעילות בתנאים מאתגרים וכן כהכנה לחזרה לפעילות בשגרה "ביום שאחרי".
תכנית "שומרי הנחל" ממשיכה להוות גורם משמעותי בחיבור קהילות לסביבתן הטבעית, תוך התמודדות אתגרי התקופה. ההצלחה בהתאמת התוכניות למציאות המשתנה מדגישה את חשיבותה ואת הפוטנציאל להמשך השפעתה החיובית על הקהילות והסביבה באגן הכינרת.

רשמה: הגר עמוס
אישור פרוטוקול: מוטי דותן

מוטי דותן, יו"ר

רשות ניקוז ונחלים כינרת

העתקים:
ד"ר דוד אסף, משרד החקלאות
למשתתפים

